

Bakgrund

Ledytorna i axelleden är beklädda med ett tunt ledytebrosk som fungerar som en glidyta i axelleden. Vid artros är ledytebrosket skadat och funktionen i axelleden blir därför försämrad.

Symtom

Smärta, stelhet och ibland svullnad.

Orsak

Tidigare olycksfall, t ex fraktur eller att axelleden slagits ur led ökar risken för artros, men i de flesta fall är orsaken okänd.

Vem drabbas

Axelartros drabbar både män och kvinnor. Symtom från sjukdomen är ovanlig före 50 års ålder, de flesta är över 65 år.

Vad kan jag göra själv?

Det är viktigt att använda armen till lättare vardagsgöromål för att bibehålla rörlighet och funktion. Smärtlindrande läkemedel kan underlätta att leva med besvären.

Vad kan primärvård/sjukgymnast göra?

Om besvären är lindriga kan husläkaren skriva ut smärtlindrande mediciner, och på detta sätt kan besvären mildras. Ibland kan en cortisonspruta eller en injektion av "tuppkam" (hyaluronsyra) in i leden hjälpa. Ibland ges sådana injektioner också av en ortopedspecialist.

Sjukgymnasten kan bidra med träningsprogram och rådgivning för att bibehålla muskelstyrka och rörlighet.

I Sverige registreras alla patienter som får en ny axelled i ett nationellt statistikregister. Detta ger möjligheter att ständigt förbättra resultaten. Alla personuppgifter i registret är sekretessbelagda. Som patient har du rätt att avstå från att ingå i registret, meddela i så fall din behandlande läkare.

Vad kan en ortopedspecialist göra?

Om sjukgymnastik och eventuella injektioner inte har tillräcklig effekt kan man operera in en konstgjord axelled (axelprotes).

Den nya axelleden består av en metallkula och en plastskål. I de flesta fall sätts en "helprotes" in, dvs både ledkula och ledskål byts ut. Om det djupa muskelskiktet är skadat eller försvagat sätter man i regel bara in en ledkula, en sk. "halvprotes".

Operationssåret placeras på axelledens framsida och är ungefär 12-14 cm långt. Du får ligga kvar på sjukhuset 1-2 dagar efter operationen och börjar med sjukgymnastik på avdelningen. Efter 2 -3 månader kan du använda armen ganska bra i vardagslivet, tex köra bil mm., men slutresultatet uppnås först efter ca ett år.

Risker

Komplikationer är ovanliga men nervskador, urledvridning och infektion av den nya leden kan inträffa. Varnings signaler för infektion är hög feber, svullnad och ökande smärta.

Förväntat resultat

Resultatet efter en operation blir i allmänhet mycket bra. De allra flesta upplever mycket bra smärtlindring och en bättre rörelseförmåga. Det är viktigt med träning och sjukgymnastik efter operation för bästa möjliga slutresultat.

Sjukskrivning / Rehabilitering

Om du har ett kontorsarbete kan du ofta börja arbeta efter 3-5 veckor, åtminstone deltid. Har du ett tyngre arbete behövs ofta längre sjukskrivning, 3-4 månader.

Bild ovan:
Axelprotes

